

P.1646 A

Dadatak da „Chryścijanskaj Dumki“

№ 1 (12)

Vilnia, Studzień 1939 h.

Hod II.

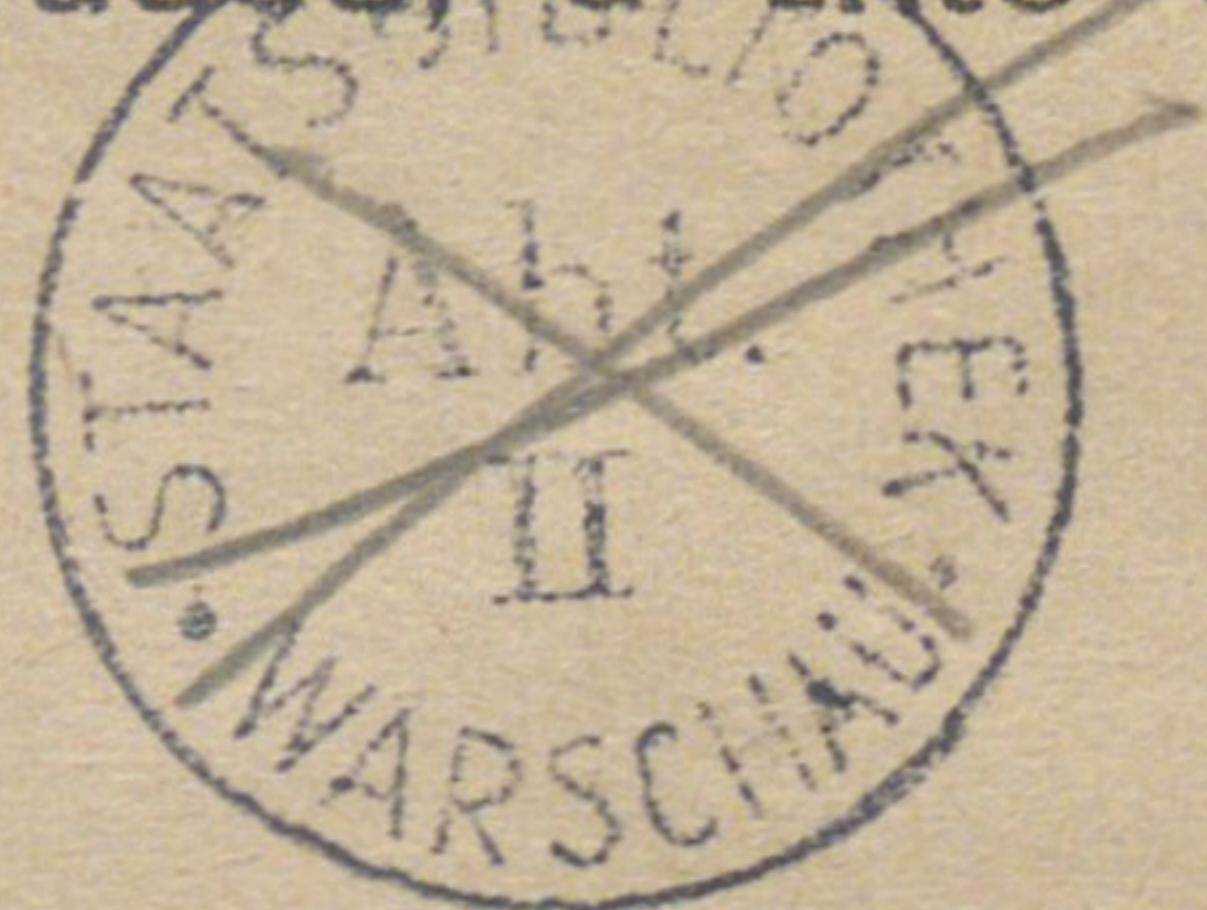
Z Novym Hodam...

Stary hod za nami, stary hod adyjšoū ad nas na-zaūsiody. Što jon nam daŭ? Nia mała čaho bławoha, ale ab hetym niavarta havaryć. Lepš prypomnim dabo, jakoe nam daŭ toj-ža minuły hod.

Pradusim navučyū jon nia mała našych maładniakoūcaū hramaty, čytać, pisać, rachavać, a tak-ža mnohija paznali, što jany Biełarusy i palubili svoj narod, svoj biełaruski jazyk, svaju historyju. Vučyūsia hetaha ūsiaho naš biełaruski maładniak rozna — chto ū škole, chto pryvatna, chto adzin ad druhoha, a chto praz biełaruskuju knižku i hazetu.

Nia mała da paznaňnia śvietu pamahla našamu maładniaku i rodnaja „Zorka“, jakaja ci mała padavała cikavaha i karysnaha matarjału. Byli tam vieršy, bajki, apaviadańni, cikavyja viestki i inš. Užo „Zorki“ majem ceły hadavik. Dumajem, što našyja maładyja przyjacielci, jakija majuć hadavik „Zorki“, buduć časta jaho pieralistyvać i čytać, a jakija nia majuć, — pa-starajucca jaho vypisać z redakcyi i tak-ža nia mała z jaho skarystajuć.

A što-ž naš maładniak pavinien rabić u Novym—1939 — Hodzie? Pradusim pavinien vučycce i vučycce. Chto ū škołu chodzić, — niachaj tam starajecca z usich sił paznavać praūdu, a chto doma, — niachaj

1

P 1646 - A

vučycca pryvatna, sam praz siabie. Historyja znaje ci mała takich zdareńia, što z samavuka časta pavychodziili roznaha rodu vialikija vučonyja i inšyja vialikija dabradziei čałaviectva.

Maładniak naš pavinen abaviazkava parupicca ab tym, kab bački ich vypisvali „Chryścijanskuju Dumku“, a razam z joj i „Zorku“. Pavinny tak-ža paprasić svaich bačkoū, kab jany ahułam nikoli nie zabyvalisia ab biełaruskaj knižcy. Treba viedać, što rodna ja knižka ū chacie, — heta najvialikšy naš pryziaciel.

Z nahody Novaha Hodu naš maładniak pavinen abjavić samuju rašučuju baračbu z kureńiem, z pjanstvam, i z roznymi inšymi błahimi prvyčkami, jakija hubiać žyccio narodu.

Urešcie nie pavinen naš maładniak zabyvacca ab carkvie i kaściele, pavinen tam byvać i pryzmać učaście ū Službie Božaj i ahułam u malitvach, karystajúcisia pry hetym z biełarskich malitaňnika.

Voś hetkimi dumkami i žadańiami dzielimsia my z biełarskim maładniakom, stojačy na parozie novaha hodu i prystupajučy da vydavańia „Zorki“ druhı hod. Dyk z Boham napierad!...

Жобалу Году

Ня першы раз цябе вітаем
Між шэрых дзён о, Новы Год!
І безнадзейна пазіраем
На рой віруючых нягод.

Цябе вітаем ля парога,
Съціскаем ў сэрцы сум і жаль,
Глядзім, як іскрыцца дарога,
Дзе стары год шмыгнуў у даль.

Табе-ж на плечы ускладаем
Рой новых дум і рой клапот
І ў бесканечнасьць пазіраем,
Каб нам з табой шагнуць ўпярод.

Мо' усьміхнесься, Новы Год,
Нам днямі сонцевых праменіняў,
Мо' шчасьця ўбачым, мы прыход
На зъмену горасным цярпеньям.

P. C.

* * *

Žvini zvanok! Imčysia
Moj koń, ū sanioch, barždziej!
Hulaje chaj miacielica.
Žvini zvanok, macniej!

U pieraboj miacielicy,
Z viatrāmi uzdahon!
Chaj zoračka raspalicca
Nad sonnaju ziamloj.

Žvini zvanok nad krajem
Zasonienych ludziej,
Užniasi ich ducha krylli.
Žvini zvanok, macniej!

S.

Z Novym Hodam

Ciomna. Noč na świecie. Maroznaja ciša płyvie na ziamlu. Tolki bieleńki śniažok cicha šuršyć za vaknom. Z abvišša-ha sivoha nieba sypicca skrypučy bieły puch. A siarod hetaj cišy, nad biełaj raūninaj, padymajecca i dryžyć u pavietry radasnaje čakańie: za chvilinu — kali na hadzińniku vybje dvanastaja — žjavicca 1939-ty Novy Hod, a z im novyja nadziei, novyja plany na novaje zmahańie.

Zaūsiody tak byvaje, što biaz žalu prapuščajem Hod Starý, a z radaściam u sercy pahladajem na pieršyja bleski Nova-ha Hodu, spadziajučysia, što śviežy dzień na kalendarы pryniásieć nam lepšuju budučyniu — biazuzhladna lepšuju ad minuūščyny. Bo ūvieś naš postup u žýci palahaje na žadańni, kab našaje zaútra bylo lepšaje ad dnia siahońniašniah i ūčarajšaha.

Dobry zavioūsia ū nas zvyčaj, katory ū pieršy dzień studzienia nakazvaje našym ludziam składać uzajemnyja pažadańni ūsiaho najlepšaha. Voś-ža i my, maładyja supracoūniki „Zorki“, vyrazim svaje Novahodnija pažadańni: kab nam bylo lepiej i jak najlepiej, kab adstupili ad nas sum i hora, a ū sercy našyja ūstupiła mahutnaja siła žýccia na lepšuju darohu!

Jazep Lachovič

Б У Р А

Над маёю вёскай
Загудзелі ветры
Песьняю жалоснай,
Як ваўкі у нетры.

Саламяны стрэхі
Вецер абрывае,
Аж коцяцца рэхі,
Як віхор гуляе.

Неба засланілі
Хмаранькі сівыя
І затанцевалі
Зоркі сънягавыя.

П. С.

ХВАЛА БОГУ НА ВЫШЫНАХ!..

Zimovy viečar

Kruhom ūsie darohi
Šnieham zamiało,
Šnić sny viesnavyja
Rödnaje siało.

Nia čuvać ni pieśniaŭ,
Nia čuvać i šloz,
Tolki za vuhlami
Treskaje maroz.

Nočanka zimovaja,
Jak-ža doňha ty!
Viosačka hľuchaja,
Čym mnie lúba ty?

P. S.

ГІСТОРЫЯ КНІЖКІ

Трудна сяньня прадставіць сабе жыцьцё бяз кніжкій газэты, наагул без друкаванага слова. Газэты, якія так мала даходзяць да нас, зъяўляюцца галоўным дзейнікам нашае веды, а людзі, што пішуць кніжкі, слайнейшыя ад каралёў.

Аднак не заўсёды гэтак было. Каб друкаванае слова магло стацца магутнасьцяй, мусіў быць вынайдзены друк. Адкрыўцам гэтага друку ёсьць Іван Гутэнбэрг.

Іван Гутэнбэрг

Іван Гутэнбэрг паходзіў з г. Майнца й больш, чымся 20 год, правёў у стараньні выдумаць лёгкі спосаб распавяждыванья рукапісаў. Раптам яму першаму прыйшло на думку вырэзываць з дрэва асобныя літары, зь якіх складаліся-б слова. Досьлед хутка паказаў, што трэба замяніць дрэва больш цвярдзеішым матарыялам і Гутэнбэрг пачаў выразаць літары з волава, але ня маючы на гэта грошаў, прыймае да сябе залатніка Фуста, а пасля Шэффара і гэты замест вырэзываць літары пачаў выліваць. Гэткім чынам паўстала друкарская рухомая літара і ў 1456 г. былі надрукаваныя першыя кніжкі. У 1456 г. выйшла першае выданье Бібліі (Святое Пісьмо) — была гэта найбольшая

праца жыцьця Гутэнбэрга. Мала экзэмпляраў гэтае Бібліі захавалася да сяньняшняга часу; ня трэба тут дабаўляць, што перахоўваюцца яны пад асаблівай апекай у музэях. У 1460 г. выйшла другое выданье Бібліі, а ў 1457 г. выйшла першая кніжка з датай і названая „друкам“.

Ад Немцаў штука друкаванья хутка прыйшла ў Вэнэцыю і Рым.

У XVI і XVII стагодзьдзях наступіў вялікі росквіт друкарскай штукі ў Галяндый.

Доктар Францішак Скарына,
першы беларускі друкар.

Мы, Беларусы, можам быць гордымі з таго, што Беларусь была другім па парадку краем на съвеце, у якім пачалі друкаваць кнігі. Ужо ў 1491 годзе, 35 год пасля, як выйшла слáўная Гутэнбэрга Біблія, у Кракаве першы пачаў друкаваць кніжкі кірылаўскімі літарамі Швайпольт Фіоль. Адцінуў ён пяць царкоўных кніжак. На жаль мусіў кінуць гэту працу і ўцякаць, бо быў абвінавачаны ў гэрэзыі.

Аднак першая друкаваная беларуская кніжка — Псалтыр Скарыны, першая кніжка з яго Бібліі, — выйшаў з друку ў Празе 6 жніўня 1517 году.

Пачатак старога (кірылаўскага) беларускага друку на Беларусі прыпадае на 1525 г.

Пачатак новага беларускага друку прыпадае на 1835 год,—выйшла тады першая беларуская катахізмоўка друкаваная лацінкай.

Сяньня ў аднэй Вільні больш ёсьць друкарняў, чымся ў тыя часы на ўсім сьвеце. Тысячу людзей хіляцца ў друкарнях над коса пастаўленымі столікамі поўнымі літараў. Працавітыя і ўважныя пальцы бязупынку ўкладаюць роўныя лінейкі, якія чытаць будзем ужо заўтра на балонках газэтаў і кніжак.

Але сяньня ўжо ня ўсё, што чытаем, паўсталі гэткім працавітым спосабам. Чалавек бязупынку выслівае свой мозг, каб палепшыць працу рук.

Сяньня друкуецца хутка. Новыя ротацыйныя машыны б'юць па 12, па 50 тысяч друкаў на гадзіну.

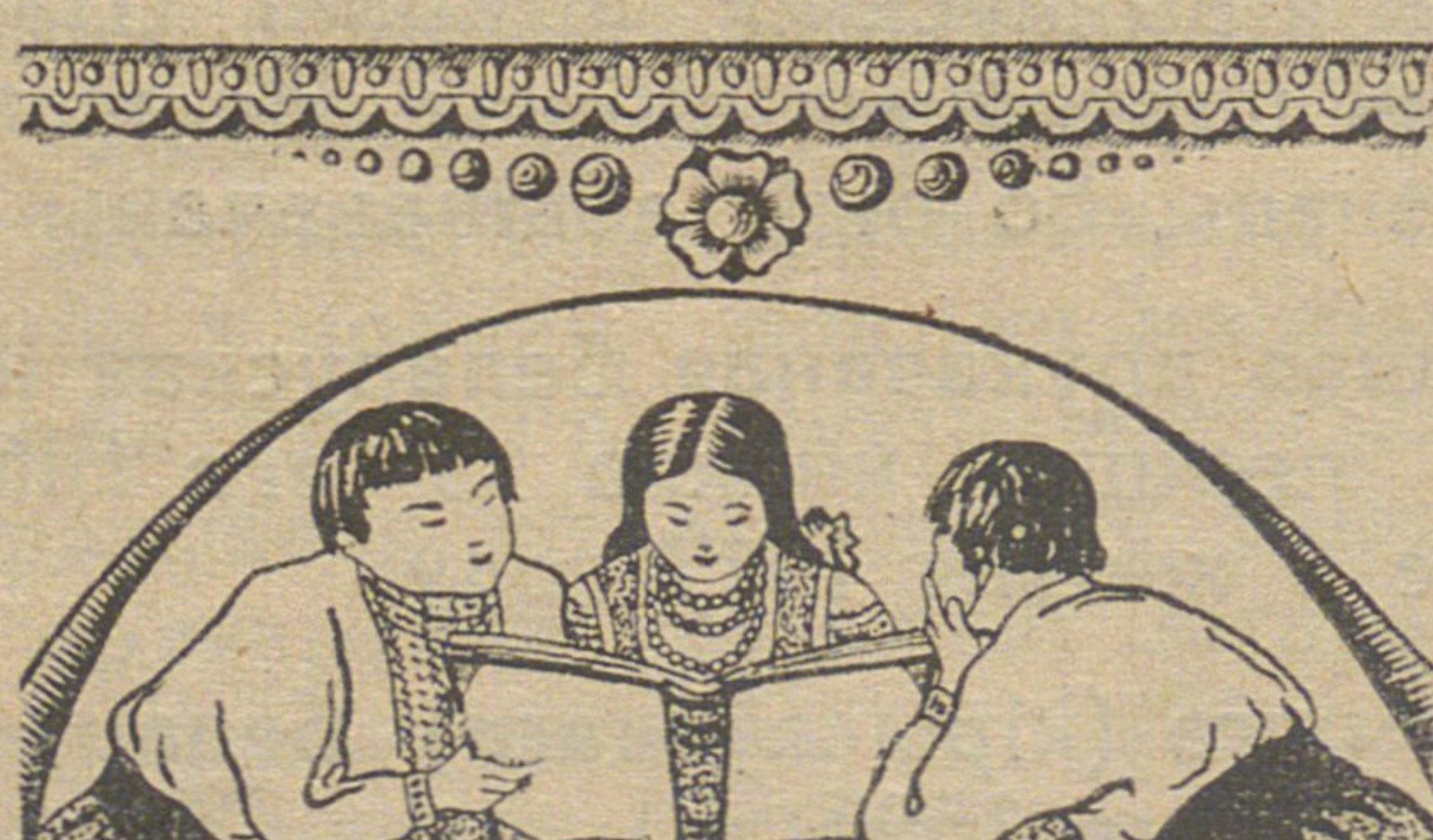
А як інакш перш было, пяцьсот год таму назад. І тады былі кніжкі, але не такія, як сяньня. Пісаліся яны рукамі, пераважна па манаstryroх. Ні адзін пабожны манах правёў усё сваё жыцьцё над перапісаньнем кніжак, якія аздабляў прыгожымі малюнкамі. Кніжкі былі тады дарагія, прыкоўваліся ланцугамі да съценаў, каб ніхто ня ўкраў, бо яны становілі дарагую маємасць.

Ведама, ня ўсе кнігі былі аднолькавыя. Але найменш старанна пісаныя каштавалі надта дорага. А пекны пабожны твор каштаваў столькі, што й вялікі фальварак. Толькі надта багатыя людзі маглі пазволіць сабе купіць кніжку.

Толькі дзякуючы рухомым літарам Гутэнбэрга слова магло разыйсьціся па зямлі, думка магла зацьвіць і зъяніць выгляд съвету.

Нажаль мы, Беларусы, у параўнаньні з іншымі народамі кніжак маем ня надта многа. Кожны, хто не шануе кніжак, ністожыць іх і прычыняеца да ністожаньня, паступае, як вораг асьветы, зъменшвае багацьце свайго народу.

Грышка Б.

Dzieci i ptuški

Dzieci, pamiatajma ab ptuškach! Adiaceli ū vyraj našyja piavuny. Astalisia adnak nieadstupnyja našy pryjacieli i tavarýsy zimovych dzion: sinički, haľuby, vierabji i šmat īných.

Cierpiać jany zimoj i padčas zaviejať hoľad i choľad. Treba pryjści im z pomačaj, staňlajučy skrynki. Skrynki hetkija služať ptuškam uzimku, jak achrona pierad zaviejami, vietram i marozam, a na viasnu achvotna załožať jany tam svaje hniaždziečki.

Nie zabyvajcie tak-ža ūzimku i dakarmlivať ptušak. Da-vač možna roznyja zierniaty, kanopli, syryja jahady, rabinu. Možna sypať i suchija kroški chleba, ale ich jaduć tolki vierabji, saroki i varony. Čišča ptuški tolki ū krytyčnym mamen-cie. Ježu pasypať na prostaj došcy. Ale kali ūžo pasypali raz, to starajcisia i kožny dzień, bo ptuški prvykajuć da miesca i kali nie najduć tam ježu, to hinuć z hoľadu.

Miłaserdzie da ptušak pryoža śviedčyć ab diciach. Dzieci pavinny hetym adznačacca.

Londanskaje (Anhielskaje) Tavarystva apieki na žviarmi vystaviła ū Hyde Parku (Hejd Park) pamiatnik na čeśc žvia-roū, što žhinuli padčas vajny: pradstaňlaje jon ranienaha ka-nia i sabaku na vajnie.

Tak jašče ū siaredniaviečcy apiekavalisia ptuškami. Švia-ty Izydar, hišpaniec, choć sam byť biedny, ale ab ptuškach nie zabyvať. Kožny raz uzimku vysypať ziernie i kroški haľod-nym ptuškam, choć z jahō ſmiajalisia i nie pazvalali hetak rabić.

A ptuški letam adudziačacca. Usie čarviaki i muški z sa-doū pažbirajuć i buduć viesieľa nam piajać.

Hryška B.

Lisica i rak

Ubačyła lisica raka. Pačała pryhladacca, jak jon pameńku pažie, a pašla davaj śmiajacca z jaho.

— Nu i sprytny-ž ty, niama čaho kazać! Praūdzivy rak-niebarak. A skažy mnie, rača, ci to praūda, što ty siem hadoū pa vadu chadziū, dy i tuju na parozie ražliū?

— Moža kali praūda byla, — kaža rak, — a ciapier brachnioju stała. Davaj u zaklad pajdu z taboju, što piersy da taho karča dabiahu.

— Dobra.

Stała lisica na adzin šah pierad rakam, a rak ciškom učapiūsia klešniami joj za chvost. Pabiehla lisička, biažyč z usiaje siły, ažno pył kuryć pad nahami. Dabiehla da karča i kliča:

— A dzie ty, rača? — dy abiarnułasia chvastom da karča.

A rak saskočyū z chvasta dy adklikajecca:

— Ja tut užo daňno ciabie čakaju.

Advažnaja diaŭčynka i spakojny vuž.

Прыгода Антося

Бацька ягоны — бедны араты,
Матка убогая швачка.
Як толькі Антось троху вырас з пад столу,
Бацька паслаў пасьціць гусі:
Зьвіў яму пугу й адправіў у „школу.“
Дзень адзін пасьціў, другі і трэцьці,
А на чацьверты даела.
Буркнуў пад нос: „няхай іх чэрці
тут даглядаюць!“ і съмела
Пабег на вёску і выбіў вокны
Свайму блізкому суседу.
Потым падумаў:
„Па ставе лодкай праеду.“
А тут, на гора, няма нігдзе лодкі —
Ніякай дошкі, калоды.
Бачыць — пад ставам, у кустох укрыты
На пчолы лежань вялікі...
Антось адразу, ня ў цёмя біты,
Бяжыць к' яму, як місь дзікі.
Калода коціца к ставу.
Антось садзіца на яе скора
І ўжо мае забаву.
Ужо выабражае сябе матросам,
Плавае па акеянах
Аж тут штосьць раптам над самым пасам
Шумець пачала. І цела ў ранах.
У аднэй хвіліне як-бы у вары
Гарэць зачало вагнём нязносным.
Бачыць ён — пчолы праз усе шчэліны
Лезуць усе на яго беднага.
Антось крыкнуў, што было сілы, ды
зараз скочыў і стаў.
На яго целе напружылісь жылы,
Ня мог ўжо плысьці
І пачаў тонуць, траціў прытомнасьць,
Съвет ўжо дрыжэў прад вачыма.
Адчуў страшэнна сваю самлеласьць,
Стараўся,
Каб ў апошнюю хвіліну
Каго пазваць на ратунак. Але
Як ён толькі губу разінуў,
Вада забіла съведамасьць думак.
На шчасьце матка пачула
Крык Антося.
Зараз прыбегла і як глянула, —

Усё зразумела, што сталася!
І закрычала магутным крыкам.
Людзі прыбеглі.
І ўратавалі Антося.
Ляжаў ён потым доўга бяз руху.
Хоць ваду з бруха выпампавалі,
Усёжткі чуў ён — пагана.
Болі нязносны косьці ламалі.
Хаця на дварэ съвяціла сонца,
Хаця съпявалі за вакном птушкі,
Антось быў слабым яшчэ.
Ня мог падняцца з сваей пасьцелі,
Ляжаў так тыдзень, ляжаў і месяц,
А ўсё ня была відаць паправы.
Цяпер ня раз ён, а на'т ня дзесяць,
Праклінаў шчыра усе забавы
І зрабіў моцную ўжо пастанову:
Слухаць заўсёды бацькі і маткі.
„Ох каб я толькі стаўся здаровы,
Ужо буду я іншы.“
І Бог паслухаў хутка Антося —
Вярнуў здароўе яму і сілу.
Я яго бачыў у гэту восень —
Трудна спаткаць больш дзяціну мілу,
Антось, паслушны бацьку і матцы,
І да таварышаў добры, вясёлы.
А мне казалі, што ў гэтым годзе
Антось з хлапцамі пойдзе у школу.

У. Б.

Маладняк піша

Чуткі невясёлыя

B. Кашэунікі. Наша моладзь жыве някультурна. Ні дзяўчата ні хлопцы газэт ня выпісваюць і кніжак ня чытаюць. Ня цікавяцца жыцьцём, гісторыяй ня толькі іншых народаў, але і свайго.

У нашай вёсцы надовяды была музыка. Спачатку моладзяж гуляла прыгожа. А пасля многа хлапцоў паўпівалася. Знайшліся такія, што началі біцца. Аднаму разబілі галаву. Пабілі вокны,

У суседній вёсцы ёсьць 7-мі клясовая школа. Пазалетася у гэтай школе ў тыдзень вучылі 4 гадз. пабеларуску, а летася і сёлета толькі 1 гадзіну. Прычыны гэтае зьмены я ня знаю.

Адно толькі весяліць маю душу, што летам цёплымі вечарамі моладзь пяе беларускія песні.

Янка Кісель

Žarty

* * *

— Słuchaj Anicet — kaža žonka da muža, — dzie ty dzieū 30 złotych, što ūzjaŭ za parsiuka na kirmašy.

— A voś, maja ty haļubka, złot tut, złot tam, za dvaccać złotych tarhavaŭ tabie šalik, dyk i pa hrašach.

* * *

— Kupryjan — kaža palicyjant da haspadara — zapłaciš štraf, što chlavy blizka chaty.

— A što-ž heta kamu škodzić?

— Heta-ž niazdorava!

— Nu, heta vydumka, jašče ū mianie nivodnaja śvinia nie chvarela.

Baba j zajac

Sumavała baba, jak damoў išla,
Što praz darohu pierabieh zajac.

A zajac siem raz bolšuju ū sercy pačuў tryvohu,
Što jamu baba ūlezla ū darohu.

„Z o r č y n a“ p o š t a

I. L. Atrymali, prošbu spaŭniam, z matarjału pakrysie skarystajem, na probnyja adrasy hazetu pasyłajem.

I. K. Jak bačycie, karystajem i budziem karystać.

I. B. Na žal nijak nie ūdałosia papravič vašych vieršau, kab možna ich było puścić u druk.

P. S. Sioje-toje drukujem, z rešty tak-ža skarystajem.

I. L. Karystajem. Z rešty skarystajem u nastupnym numary.

S. Drukujem. Nia žhinuū, jak bačycie.

H. B. Znajšli stary zapas i drukujem. Čakajem ad vas bolš.

U. B. Karystajem. Pišycie bolš.

Dziečki!

Paznavajcie biełaruskuju abecedu hraždanku!

A, a — А, а.	J, j — Й, ѹ.	R, r — Р, р.
B, b — Б, б.	Ja, ja — Я, я.	S, s — С, с.
C, c — Ц, ц.	Je, je — Е, е.	Ś, ś — СЬ, сь.
Ć, ć — ЦЬ, ць.	Ju, ju — Ю, ю.	Š, š — Ш, ш.
Č, č — Ч, ч.	K, k — К, к	T, t — Т, т.
D, d — Д, д.	L, l — ЛЬ, ль.	U, u — У, у.
E, e — Э, э.	Ł, ł — Л, л.	Ü, ü — ў, ў.
F, f — Ф, ф.	M, m — М, м.	W, w, V, v — В, в.
G, g — Г, г.	N, n — Н, н.	Y, y — Ы, ы.
H, h — Г, г.	Ń, ń — НЬ, нь.	Z, z — З, з.
Ch, ch — Х, х.	O, o — О, о.	Ž, ž — Ж, ж.
I, i — І, і.	P, p — П, п.	Ź, ź — ЗЬ, зь.

Для беларускіх праваслаўных дзяцей

1. Беларуска-Славянскі Лемантар (Буквар) і першая Навука Закону Божага.
2. Свяшчэнная Гісторыя Новага Завету.

Абедзьве кніжкі каштуюць па 1 зал.

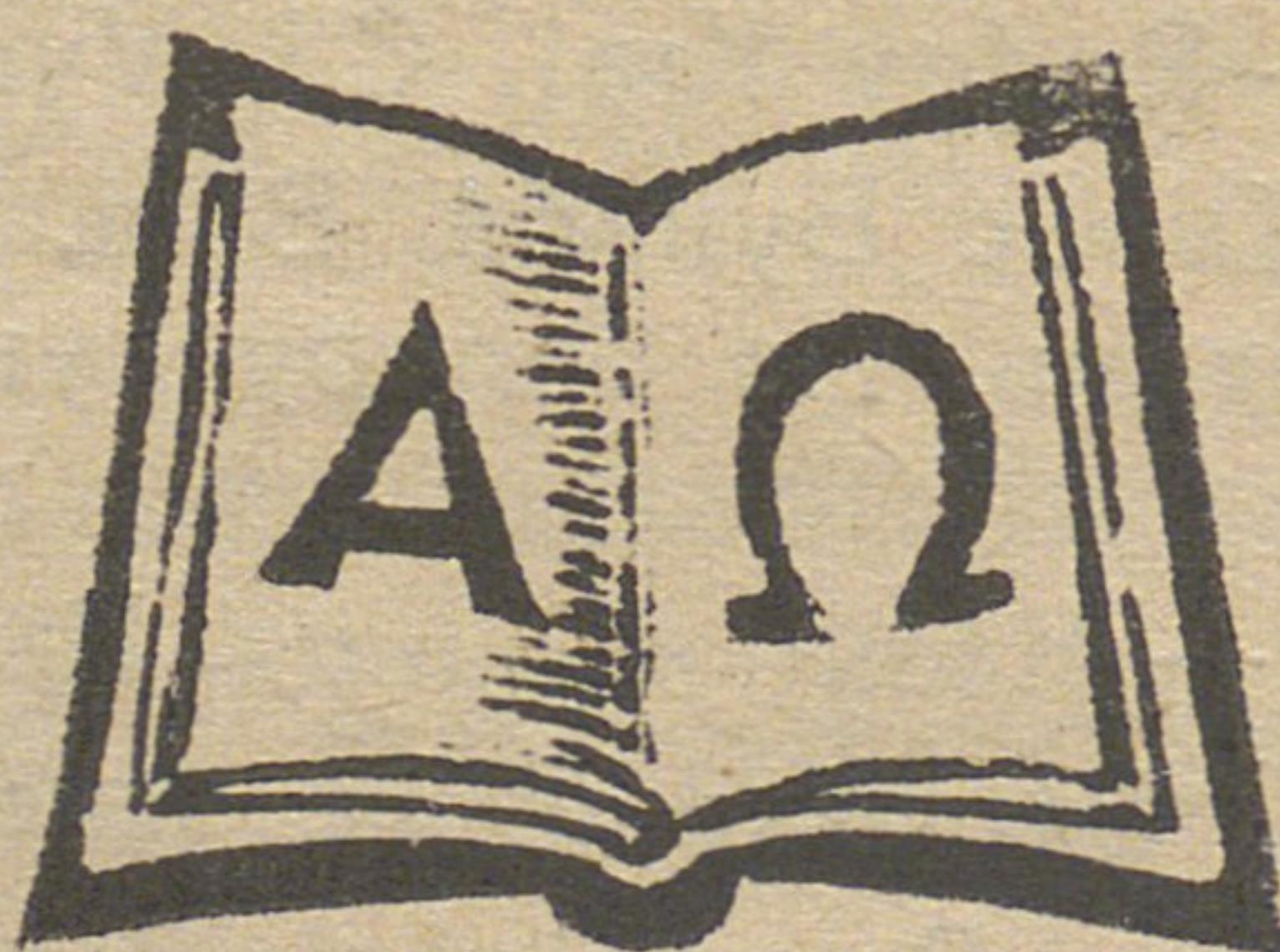
MAŁADNIACKA BIBLIATEČKA

cena

A. V. — Betlejka. Sceničny abrazok u vadnym akcie. Vyd. „Chryścijanskaj Dumki“	0.20
Advažny Vincuk — Kazka ab rybaku i rybcy. Vyd. St. Hlakoŭskaha i J. Najdziuka	0.20
Advažny Vincuk — Hanuliny Kłopaty (Humarystyčnaje apaviadańie vieršam). Vyd. „Bieł. Krynicy“	0.30
A. V. — Jak Kaziuk sabraūsia da spoviedzi. Vyd. „Chryścijanskaj Dumki“	0.30
A. V. — Kaziukova Žanimstva. Vyd. „Chr. Dumki“	0.30
Андэрсэн Ганс—Хрыстыян — Казкі. Выд. Мін. Бел. Спраў. Коўна	0.50
Bahuševič Fr. — Dudka Biełaruskaja. Vyd. Bieł. Inst. Hasp. i Kultury ū 30 ja ūhodki śmierci Fr. Bahuševiča	0.30
Bahuševič Fr. — Smyk Biełaruski. Vyd. Bieł. Inst. Hasp. i Kultury ū 30-ja ūhodki śmierci Fr. Bahuševiča	0.30
Bahuševič Fr. — Dudka Biełaruskaja i Smyk Biełaruski. Z krytyčnym narysam Ad. Stankieviča ab žyćci i tvorčaści Fr. Bahuševiča ū 30-ja ūhodki Jahonaj śmierci. Vyd. Bieł. Inst. Hasp. i Kultury	1.00
Друцкі-Падбярэскі — Байкі, гумар і сатыра. Сшыток I i II. Выд. Клецкіна	1.20
Hadleŭski V. Ks. — Historyja Šviataja abo biblijnaia Novaha Zakonu. Vyd. T va Bieł. Kat. Vyдавiectva .	1.50
Hadleŭski V. Ks. — Historyja Šviataja Staroha Zakonu. Vyd. T-va Bieł. Kat. Vyдавiectva	1.00
арэцкая Л. — Родны Край. III i IV пасъля лем. кніга да чытаньня. Выд. Т-ва Бел. Школы	2.80
Hareckaja L.—Rodny Kraj. Č.I. Vyd.T-va Bieł.Škoły	1.00
оголь М. — Тарас Бульба. Выд. Клецкіна. Ведамая расейская повесьць. На беларускую мову пераклаў Краўцоў Макар	1.50
уш ча Таўгас—Казкі жыцьця. Выд. Клецкіна	0.75
Ядвігін Ш. — Бярозка. Выд. Клецкіна	0.40
Jöergensen J. — Prypovieści. Pieraklaŭ na biełaruskuju movu X. P. T. Vyd. „Bieł. Krynicy“	0.25
Караленко Ул. — Съляпы музыка. З расейской мовы пераклаў Краўцоў Макар. Выд. Клецкіна	1.50
Казячы Г. — Неба і зоры. Пераклад з расейкай мовы. Выд. Мін. Бел. Спраў. Коўна	0.30

Лёсік Я. — Ня ўсе-ж разам ягамёсьці. Выд. Бел. Выдавецкага Т-ва	0.40
Лункевіч В. — Закон жыцьця сярод жывёлаў і расьцін. Выд. Мін. Бел. Спраў. Коўна	0.60
Марк Твэн — Прынц і жабрак. Выд. Клецкіна	1.50
Паўловіч С. — Свяшчэнная Гісторыя Старога Завету. Выданьне аўтара	1.00
Паўловіч С. — Першыя Зерняткі. Беларуская граматка для хатняга навучаньня. Выд. Я. Малецкага	0.50
Паўловіч С. — Пішы самадзейна. Развіцьцё наўку самастойнага пісьма. Выданьне аўтара	1.35
Праваслаўны Малітваслоў на царкоўна-славянскай і беларускай мове	0.50
Рубакін Н. — Расказы аб вялікіх падзеях розных часоў і народаў. Пер. Краўцоў Макар. Выд. Клецкіна	1.50
Sadok dla našych dzieciak. Vyd. „Bieł. Krynicy“	0.15
Сенкевіч Г. — Бартак Пераможнік. З польскай мовы пераклаў Краўцоў Макар. Выд. Бел. Выдав. Т-ва	0.80
Смоліч А. — Зорка. Частьць II. Беларуская граматка. Выд. Бел. Выдав. Т-ва	0.75
Stepovič K. Ks. — Hołas Dušy. Knižka da nabaženstva dla Biełarusia-Katalikoi. Vyd. II. Biełaruskaha Katolickaha Vydaiectva	0.50
Тарас на парнасе. Выд. Ст. Станкевіча	0.20
Талстой Леў. — Для дзяцей. Пераклаў з расейскага Краўцоў Макар. Выд. Клецкіна	1.50
Талстой Леў — Ад чаго зло на съвеце і другія апавяданьні. Выд. Знамяроўскага	0.20
Талстой Леў — Ці шмат чалавеку трэба зямлі і другія апавяданьні. Выд. Знамяроўскага	0.25

Knižki možna vypisać z biełaruskaj kniharni „РАНОНІД“ — Vilnia, Zavalnaja 1.

Redaktor J. Požniak
Redaktar: J. Pažniak

Vydawca Ks. Ad. Stankiewicz
Vydariec: Ks. Ad. Stankievič

Białoruska Drukarnia im. Fr. Skoryny, Wilno ul. Zawalna 1–2.
Biełaruskaja Drukarnia im. Fr. Skaryny u Vilni, Zavalnaja 1.